

УДК 725.71

Ю. С. Рябець

*кандидат архітектури,**доцент кафедри дизайну архітектурного середовища КНУБА*

РОЛЬ МОБІЛЬНИХ ОБ'ЄКТІВ ЕКСПРЕС-ОБСЛУГОВУВАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ МАСОВИХ СВ'ЯТКОВИХ ЗАХОДІВ

Анотація: у статті проаналізована роль мобільних об'єктів експрес-обслуговування в організації масових святкових заходів у міському середовищі. Виявлені специфічні прийоми в організації святкового середовища за допомогою мобільних об'єктів експрес-обслуговування.

Ключові слова: святкові заходи, мобільні середовищні об'єкти, мобільні комплекси експрес-обслуговування.

Сучасний темп розвитку міст, різноманіття і насиченість суспільних процесів, що в ньому протікають, потребують нових форм організації архітектурного середовища. Деякі суспільні процеси носять тимчасовий, епізодичний чи періодичний, характер та потребують відповідної організації міського середовища.

Все різноманіття існуючих святкових заходів можна виділити за наступними типами: в залежності від спеціалізації – громадсько-політичні, спортивні, календарні, професійні, фестивалі мистецтв; в залежності від соціальної та вікових груп – молодіжні, дитячі; в залежності від тривалості та періодичності проведення - епізодичні та періодичні; за локалізацією, або розміщенням у міському середовищі; за величиною. Вони відрізняються кількістю та контингентом учасників, розміщенням у міському середовищі, обладнанням та функціональним призначенням об'єктів обслуговування, часом та тривалістю проведення, а також святковою атмосферою. Відповідно до цього необхідні специфічні прийоми формування міського простору для святкових заходів [1,2].

Основні компоненти середовища для святкових заходів залежать від складу святкових функцій. Так, функціональними компонентами проведення календарного свята, народного гуляння чи пам'ятної дати є видовищні заходи, торгівля, громадське харчування, індивідуальні та групові розваги, обов'язковим компонентом є інформаційне забезпечення та декоративне оформлення середовища.

Потреби в організації середовища для проведення святкових заходів можуть бути періодичними та епізодичними [1].

Епізодичні потреби міста в організації середовища для проведення

святкових заходів виникають поза чітким ритмом та пов'язані з організацією попередньо незапланованих заходів, таких як виставки, фестивалі, спортивні змагання тощо.

Інший аспект організації середовища для проведення святкових заходів в містах пов'язаний з періодичними потребами міст при проведенні національних свят, періодичних ярмарок та фестивалів, при організації святкової торгівлі або сезонному розширенні торгівлі, що проводиться через певні визначені періоди часу.

Рис.1. Щорічний різдвяний ярмарок у Франкфурті-на-Майні (а), у Берліні (б), Німеччина.

Найбільш повно можуть задовольнити потреби в організації та проведенні святкових заходів мобільні об'єкти та комплекси експрес-обслуговування. Вони найшвидше реагують на зміну потреб населення в тому чи іншому виді обслуговування в певній містобудівній ситуації, здатні до швидкого розгортання-згортання діяльності та передислокації на нове місце, найбільш повно відповідають вимогам, які висуваються до проведення масових заходів. Особливістю даних мобільних середовищних об'єктів є також незалежність предметно-просторових та функціональних характеристик від оточуючого середовища, тобто їх індіферентність. Комплекси експрес-обслуговування застосовуються для організації традиційних сільськогосподарських ярмарок, ялинкових та шкільних базарів, які проводяться кожного року. Яскравим прикладом є щорічні різдвяні ярмарки у містах Європи (Рис.1).

Прикладом задоволення епізодичних потреб міста в громадському обслуговуванні під час проведення олімпіади 1980 року в Москві є будівництво збірно-розбірних кафе-їдалень для обслуговування учасників та гостей олімпійських змагань. Такі кафе були встановлені в найбільш жвавих та найменш забезпечених капітальними підприємствами громадського харчування місцях. Після завершення Олімпійських змагань частина з них стала виконувати функції постійно діючих підприємств.

Цікавим є рішення модульних павільйонів на основі тентових та збірно-розбірних металевих конструкцій з застосуванням природних матеріалів розроблених для організації періодичних святкових заходів в Набережних Човнах (Рис.2).

Для розміщення мобільних комплексів експрес-обслуговування, які використовуються для обслуговування масових заходів епізодичного характеру з великою кількістю людей (спортивні змагання, фестивалі, конкурси, олімпіади, форуми, загальноміські виставки загальнодержавного та міжнародного значення тощо) необхідні значні вільні міські території. В залежності від масштабів заходу, розміщення може носити як локальний (зосереджений) характер, так і розосереджений. Для даних заходів, при їх локальному проведенні, використовуються значні рекреаційні об'єкти - парки, рекреаційні зони загальноміського значення, приміські зони відпочинку, спортивні комплекси загальноміського значення, площі загальноміського значення та центральні вулиці, а також резервні території. Об'єкти експрес-обслуговування забезпечують необхідний рівень громадського обслуговування в залежності від потреб та характеру масового заходу, мають доповнюючу функцію. Обов'язковим видом обслуговування є торгівля, інформаційне обслуговування та швидке харчування, які забезпечують необхідний рівень обслуговування відвідувачів під час проведення святкових заходів.

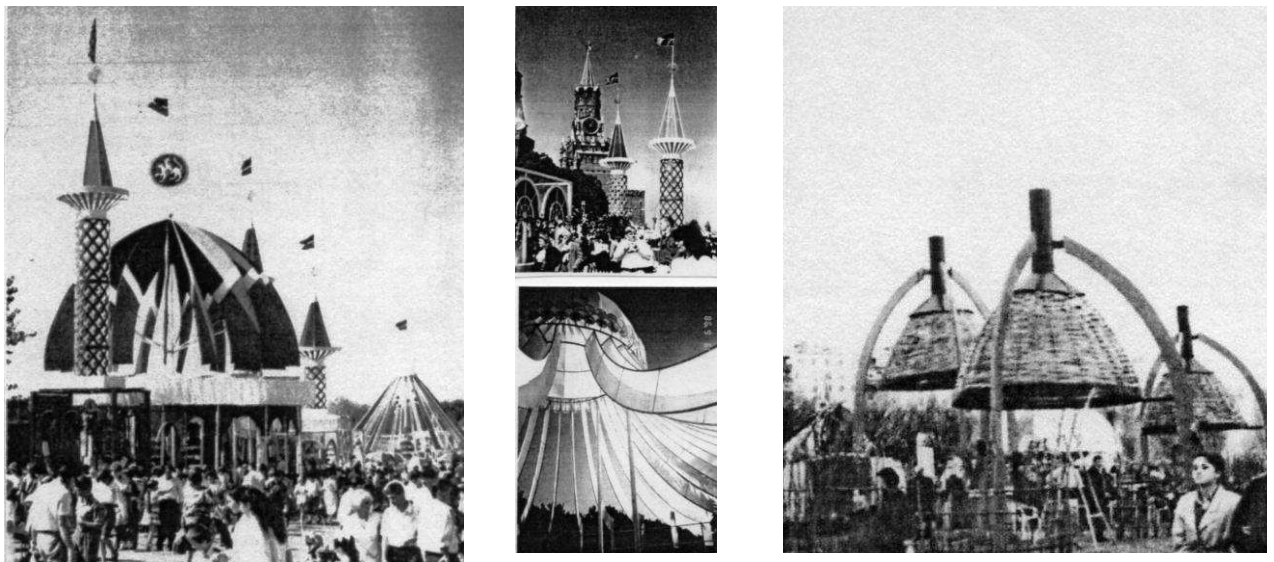

Рис.2. Фестиваль у Набережних Човнах, Росія

При проведенні національних свят, фестивалів, загальноміських святкових заходів розміщення об'єктів експрес-обслуговування носить переважно розосереджений характер, вони розміщуються в центрах районного значення, таким чином забезпечуючи рівномірне обслуговування населення по території міста на час проведення масових заходів.

Об'єкти експрес-обслуговування, які використовуються для періодичних потреб міст в даному обслуговуванні на час проведення періодичних, сезонних масових заходів (різдвяні ярмарки, святкова та сезонна торгівля), не потребують значних міських територій для їх розміщення, тому можуть розміщуватися як на центральних вулицях та площах, на пішохідних вулицях, так і в житлових районах, а також тяжіти до крупних громадських об'єктів.

Надзвичайний потенціал у мобільних об'єктів експрес-обслуговування є у застосуванні їх при формуванні громадського обслуговування під час проведення Євро-2012 в Україні. Нажаль, у Києві існуюча система громадського обслуговування не в змозі забезпечити належний рівень

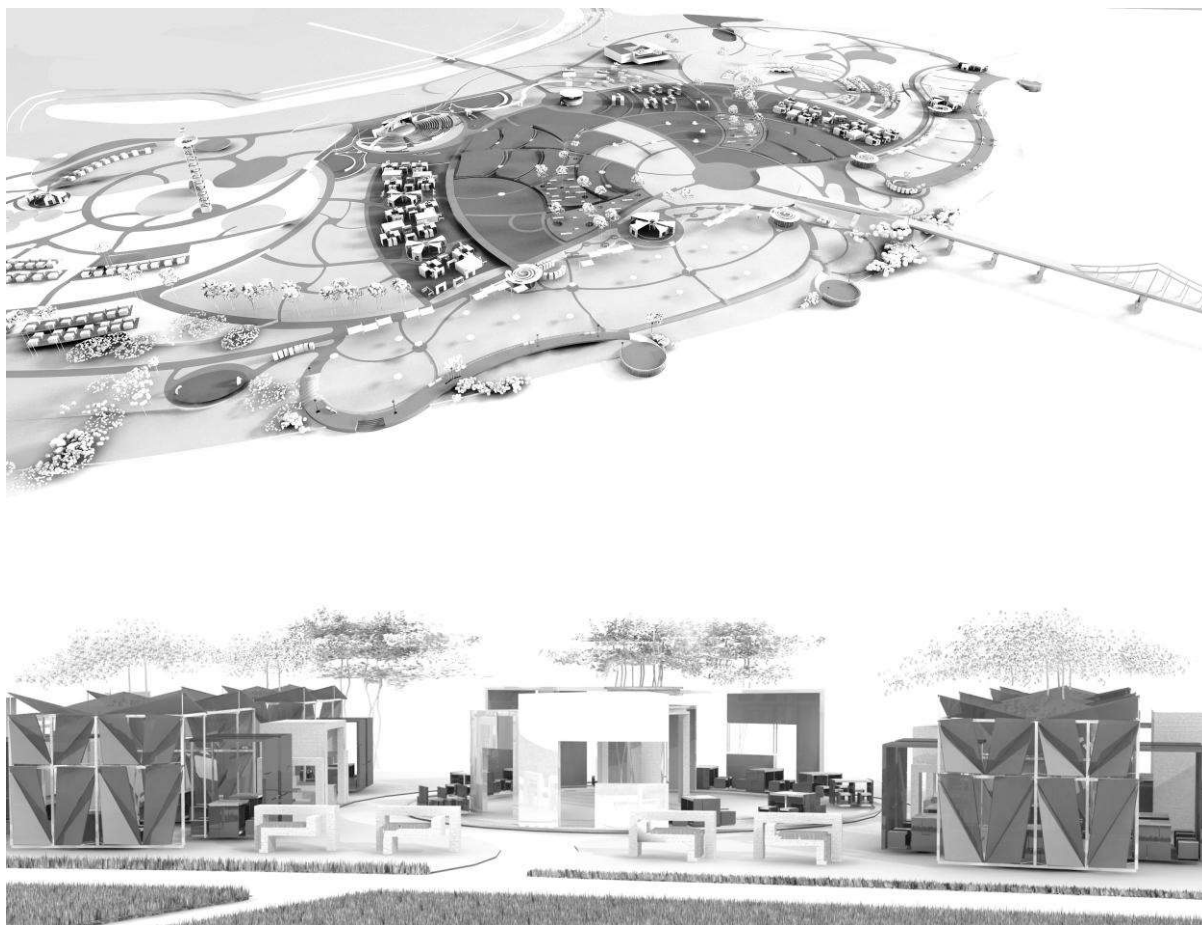

Рис.3. Дипломний проект «Архітектурно-дизайнерська організація рекреаційних зон міста під час святкових заходів (на прикладі Труханова острова)», ст. Шабельникова Т., КНУБА, 2009 р.

обслуговування вболівальників, що прибудуть для перегляду футбольних змагань. Водночас, саме за допомогою мобільних об'єктів можна створити відповідну святкову атмосферу, що не вплине на вигляд міста в подальшому, після закінчення змагань.

Прикладом застосування мобільних об'єктів для комплексної організації громадського обслуговування під час проведення масових святкових заходів, зокрема Євро-2012, є дипломний проект студентки КНУБА Шабельникової Т.

«Архітектурно-дизайнерська організація рекреаційних зон міста під час святкових заходів (на прикладі Труханова острова)» (Рис 3). Проектом передбачено можливість періодичного включення у структуру рекреаційної зони мобільних об'єктів різного призначення для проведення святкових заходів. Площа Труханова острова становить близько 450 га. Тимчасовий мобільний комплекс, що буде встановлюватись на території острова для обслуговування вболівальників Євро-2012 має становити близько 20 га для запланованих 15 тисяч відвідувачів. Основними функціональними зонами комплексу є: видовищна зона (центральна частина острова), зона громадського харчування, фан-зони уздовж пляжів, зона тимчасового наметового містечка для проживання вболівальників [1].

Отже, застосування мобільних об'єктів та їх комплексів для організації святкових заходів різного характеру має значний потенціал, особливо у світлі проведення в Україні футбольних змагань Євро-2012.

Список використаної літератури:

1. Рябець Ю.С. Принципи функціонально-просторової організації мобільних об'єктів експрес-обслуговування: Дис. ... кандидата арх.: 18.00.02 / Ю.С.Рябець. – К., 2009. – 170 с.
2. Ефимов А.В. Дизайн архитектурной среды: Учеб. для вузов / Г. Б.Минервин, А. П. Ермолаев, В. Т. Шимко, А. В. Ефимов, Н. И. Щепетков, А. А. Гаврилина, Н. К. Кудряшев – М.: Архитектура-С, 2006. – 504 с.
3. Сапрыкина Н.А. Основы динамического формообразования в архитектуре / Сапрыкина Н.А. Учебник для вузов. – М.: «Архитектура-С», 2005 – 312 с.
4. Шемседінов Г.І. Проектування мобільних будівель. Навчальний посібник / Гафар Ірфанович Шемседінов. – К.: КНУБА, 2007. – 144с.
5. Kronenburg R. Portable architecture // Robert Kronenburg, Third edition. – Great Britain: Architectural press, 2003. – 274 p.

Аннотация

В статье проанализирована роль мобильных объектов экспресс-обслуживания в организации массовых праздничных мероприятий в городской среде. Выявлены специфические приемы в организации праздничной среды с помощью мобильных объектов экспресс-обслуживания. Ключевые слова: праздничные мероприятия, мобильные средовые объекты, мобильные комплексы экспресс-обслуживания.

Annotation

In the articles analyzed the role of mobile objects of express-service facilities in organizing mass celebrations in the urban environment. The specific techniques in organizing a festive environment with mobile objects of express-service facilities. Key words: festivities, environmental mobile objects, mobile complexes of express-service facilities.